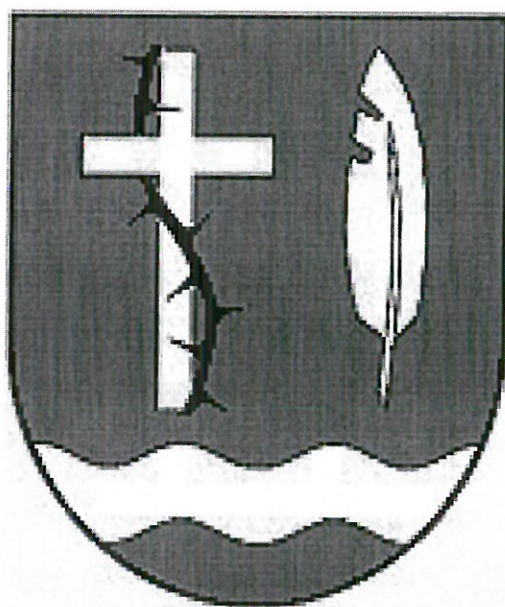

**Załącznik
Do uchwały Nr .....
Rady Gminy Zabrodzie
z dnia 11 maja 2021**

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021-2023**

**Uchwała Nr
Rady Gminy Zabrodzie
z dnia**

W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876, z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zabrodzie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

do uchwały Nr   z dnia   w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020, poz. 218, z późn. zm.).

Program stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w rodzinie oraz zminimalizowania jego skutków.

Wstęp

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciwko członkowi rodziny, naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020, poz. 218, z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest zjawiskiem incydentalnym. Zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny.

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wyżej cytowanej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program jest kontynuacją działań i zadań realizowanych w latach ubiegłych. Głównym celem Programu jest z jednej strony zmniejszenie i ograniczenie rozmiaru szkód związanych z występowaniem przemocy w rodzinie; z drugiej profilaktyka, czyli

działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu niedopuszczenia do występowania przemocy w rodzinie.

Program skierowany jest do:

1. ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
2. osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
3. osób stosujących przemoc w rodzinie;
4. świadków przemocy w rodzinie;
5. służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocą w rodzinie.

Podstawy prawne działania Programu:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.);
- Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz.1444 z późn. zm.);
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
- Krajowy program przeciwdziałania przemocą w rodzinie

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Diagnostując przemoc w rodzinie można przyjąć perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Przemoc domowa to zjawisko wielopłaszczyznowe. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, wówczas akt przemocy stanowi przestępstwo skodyfikowane w Kodeksie Karnym, przepisach karnych i zagrożonym określona karą. Zjawisko przemocy domowej można postrzegać również przez pryzmat moralności, kiedy to dokonywanie przemocy jest krzywdzeniem słabszego a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych. Natomiast spojrzenie psychologiczne to takie, kiedy przemoc stanowi sytuację cierpienia i bezradności, która odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a osobą doświadczającą przemocy. Przedmiotowe zjawisko może być opisywane w różny sposób w zależności od przyjęcia którejś z wyżej

opisanych perspektyw. Może wywoływać emocje począwszy od skrajnego współczucia po niepohamowany gniew i sprzeciw. Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Czynniki ryzyka występowania przemocy:

Występowaniu przemocy szczególnie sprzyjają:

- **Obowiązujące normy kulturowe i społeczne**, m.in. przekonanie o prawie do dominacji (zarówno rodziców nad dzieckiem, jak i mężczyzn nad kobietami), nadal istniejące społeczne przyzwolenie na bicie dzieci, hierarchiczny i autorytarny model rodziny, silne normy dotyczące prywatności, stereotypowe wzorce męskości;
- **Nadużywanie alkoholu** – ryzykowne picie, czy uzależnienie od alkoholu – alkohol poprzez osłabienie mechanizmów kontroli zachowania toruje drogę przemocy. Zaburzona ocena sytuacji powoduje błędną interpretację zachowania innych osób i staje się często przyczyną do reagowania złością i gniewem. Efektem są częste konflikty z prawem, utrata pracy, kłopoty małżeńskie – to wszystko jest źródłem stresu i pogorszenia sytuacji życiowej – sprzyja stosowaniu przemocy.
- **Podeszły wiek** – w rodzinach z historią wcześniejszych nadużyć związanych z przemocą, ryzyko występowania przemocy wobec osób starszych wzrasta. Wzajemna zależność członków rodziny, dzielenie wspólnego mieszkania (domu), fizyczne i psychiczne obciążenie opiekuna, izolacja społeczna rodziny, złe warunki socjalno-ekonomiczne to częste czynniki współwystępujące i nasilające prawdopodobieństwo stosowania/podlegania przemocy. Jeśli dodatkowo występuje w środowisku rodzinnym uzależnienie i choroby psychiczne, sytuacja powoduje, że im osoba starsza, tym jest bardziej narażona na przemoc.
- **Niepełnosprawność**, która zwiększa prawdopodobieństwo przy podobnych uwarunkowaniach, jakie dotyczą osób starszych. Stanowić może czynnik ryzyka, ponieważ nad osobą niepełnosprawną ewentualny sprawca ma ewidentną przewagę, a osoby te są często zdane na opiekę rodziny.
- **Zła sytuacja socjalno-ekonomiczna rodziny** – istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres spowodowany aktualną sytuacją w najbliższym środowisku społecznym. Frustrację mogą wywołać takie problemy jak bezrobocie, kłopoty finansowe, mieszkaniowe, czy zdrowotne, często te problemy nawarstwiają się, co z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy w rodzinie (por. wymienione niżej źródła frustracji).
- **Dziedziczenie wzorca przemocy** – dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, mają częściej tendencję do stosowania, bądź podlegania

przemocy w życiu dorosłym. Dziecko, które przyswaja sobie agresywne zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami, uczy się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Sytuacja ta dotyczy dwóch form traumatycznego rozwoju:

- obserwowania przemocy we wczesnym dzieciństwie lub bycie ofiarą przemocy;
  - zaniedbania dziecka, czyli niewypełniania obowiązku opieki i wychowania, niezaspokajania podstawowych potrzeb dziecka. Zaniedbanie może być spowodowane poprzez brak lub niewystarczające kompetencje wychowawcze rodziców, (potęgowane np. uzależnieniem);
- **Predyspozycje osobowościowe** – wzorzec osobowości charakteryzujący się brakiem lub osłabioną kontrolą impulsów może się objawiać nieumiejętnością radzenia sobie z napięciem, złością i kontrolowaniem agresji (np. niezharmonizowana struktura temperamentu).
  - **Zaburzenia psychiczne** wywołane stanem chorobowym, bądź doświadczeniami kryzysu psychicznego stanowić mogą przyczynę pojawiania się zachowań społecznych.

Zjawisko przemocy domowej może przejawiać różne formy:

- **Przemoc fizyczna** – polega na używaniu fizycznej siły w celu wymuszenia określonego postępowania, wywołania lęku. Zalicza się do niej bardzo szeroki wachlarz zachowań sprawcy, między innymi: popychanie, wykręcanie rąk, szarpanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie, oparzenie itp.,
- **Przemoc psychiczna** – niesie za sobą stałe poczucie zagrożenia, wytwarza atmosferę napięcia i niepewności. Ma na celu spowodowanie zachwiania pozytywnego obrazu siebie, osoby doznającej przemocy. Zalicza się do niej: wyśmiewanie poglądów, wyglądu, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie) itp.,
- **Przemoc seksualna** – polega na przedmiotowym traktowaniu i wymuszaniu niechcianych przez osobę doznającą przemocy zachowań, w celu zaspokojenia przez osoby stosujące przemoc, własnych potrzeb seksualnych,
- **Przemoc ekonomiczna** – to działanie prowadzące do całkowitej finansowej zależności osoby doznającej przemocy od osoby ją stosującej. Zalicza się do niej: uniemożliwianie podjęcia pracy, odbieranie zarobionych pieniędzy, nie zaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny itp.
- **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Zjawisko przemocy charakteryzuje się cyklicznością następowania po sobie określonych faz:

- Faza narastania napięcia charakteryzuje się wzrostem napięcia i agresji u osoby stosującej przemoc. Każdy drobiazg wywołuje jej złość, poirytowanie. Osoba ta prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczna. Osoba doznająca przemocy natomiast stara się opanować sytuację, próbuje uspokoić partnera, spełnia jego wszystkie zachcianki i dokładnie wywiązuje się ze swoich obowiązków. Zdarza się, że w momencie, gdy napięcie staje się nie do zniesienia, sama wywołuje awanturę, żeby „mieć to już za sobą”.
- Faza gwałtownej (tzw. ostrej) przemocy charakteryzuje się wybuchem agresji u osoby stosującej przemoc w rodzinie. Wybuch wywołuje najczęściej jakiś drobiazg. Osoba staje się gwałtowna, niebezpieczna, traci kontrolę nad zachowaniem. Poza przemocą fizyczną używa również innych jej form. Skutki użytej przemocy mogą być różne np. uszkodzenie ciała, pobicie, zranienie. Po zakończeniu wybuchu agresji osoba doznająca przemocy jest w stanie szoku, odczuwa wstyd, przerażenie, bezsilność. W tej fazie osoba doznająca przemocy najczęściej szuka pomocy, zaczyna kontaktować się z instytucjami, próbuje przerwać mechanizm przemocy.
- Faza miodowego miesiąca charakteryzuje się skrucą ze strony osoby stosującej przemoc. Osoba ta stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie dla tego co zrobiła. Obiecuje, że nigdy się to nie powtórzy. Swoim postępowaniem próbuje zdobyć przebaczenie i ponowne zaufanie ze strony osoby doświadczającej przemocy. Pod wpływem zapewnień agresora oraz zmiany jego postępowania, osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w jego przemianę i jednorazowy charakter przemocy. Osoba stosująca przemoc czuje się bezkarnie oraz utwierdza się w przekonaniu, że następnym razem również uzyska przebaczenie. Faza ta kończy się najczęściej kolejnym narastaniem napięcia. Największym zagrożeniem fazy miodowego miesiąca jest fakt, że przemoc w kolejnym cyklu najczęściej jest gwałtowniejsza i bardziej brutalna.

Společne skutki przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest problemem społecznym. Osoby jej doznające nie są w stanie funkcjonować poprawnie w relacjach interpersonalnych, są wyizolowane i bezradne. Dzieci wychowywane w rodzinach, w których dochodziło do przemocy z dużym prawdopodobieństwem będą ujawniać zaburzenia zachowania, zachowywać się agresywnie, powtarzać zaobserwowane zachowania w późniejszym życiu. Prawdopodobne jest również kontynuowanie schematu rodzinnego poprzez wybieranie agresywnego partnera. Osoby doznające przemocy domowej doświadczają lęku, cierpienia, bezsilności, przygnębienia i rozpacz; doznają ostrych psychofizycznych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu. Osoby doznające przemocy domowej charakteryzuje niska samoocena, bierne strategie radzenia sobie ze stresem, silna zależność, lęk, obniżony nastrój, izolacja społeczna, skłonność do obwiniania siebie, dolegliwości psychosomatyczne a bywa też, że nadużywają alkoholu i przyjmują środki psychoaktywne. Ponadto osoby doświadczające przemocy żyją w silnym poczuciu winy, przypisując sobie odpowiedzialność za zdenerwowanie, frustracje itp. osoby stosującej przemoc; są przekonane, że to ich działanie powoduje akty przemocy. Czują, że nie mają wpływu na własne życie, nie kontrolują tego, co dzieje się z nimi i wokół nich, stąd też są nieufne wobec otoczenia. Życie w ciągłym napięciu, poczuciu zagrożenia powoduje, że cały swój wysiłek skupiają na analizie bieżącej sytuacji, przetrwaniu, a nie poszukiwaniu możliwości zmiany.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy cykliczny, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostaje zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną, z art. 207 Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.), który stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 - 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Zabrodzie ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021-2023. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Zabrodzie

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest doskonalenie analizy problemów społecznych w gminie, z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31.12.2020r. gmina Zabrodzie liczyła 5971 mieszkańców. Liczba bezrobotnych w Powiecie Wyszakowskim zarejestrowanych na dzień 31.12.2020r. wyniosła 1694 osoby, w tym 891 kobiet. Na dzień 31.12.2020r. w Gminie Zabrodzie w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych jest 112 osób bezrobotnych, w tym 56 kobiet. Stanowi to 50 % wszystkich zarejestrowanych mieszkańców gminy Zabrodzie. Dodatkowo długotrwale bezrobotne są 33 osoby.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy Zabrodzie w 2020 roku dokonano 9 kradzieży, nie doszło jednak do żadnego wymuszenia rozbójniczego. Zatrzymano 16 kierowców w stanie nietrzeźwym, a 5 z nich odebrano uprawnienia do prowadzenia pojazdów z powodu nietrzeźwości. W okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020 roku Policja założyła 7 Niebieskich Kart oraz dokonano zatrzymania 1 osoby w związku z przemocą domową.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabrodziu wynika, że w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 roku przyjęto 3 zgłoszenia, natomiast w sprawie 2 osób, skierowano wnioski o ich przymusowe leczenie odwykowe.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabrodziu wynika, że na dzień 31.12.2020r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 239 mieszkańców gminy.

Natomiast ze świadczeń rodzinnych na dzień 31.12.2020r. korzystało 501 rodzin. w tym : z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami 282 rodziny, ze świadczenia rodzicielskiego: 17 rodzin, z zasiłku pielęgnacyjnego – 293 rodzin, świadczenia pielęgnacyjnego – 21 rodziny, specjalnego zasiłku opiekuńczego – 1 rodzina, z zasiłku dla opiekuna – 1 rodzina, natomiast z funduszu alimentacyjnego skorzystało 31 osób z 21 rodzin.

W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego obsługę techniczną zapewnia GOPS, prowadził postępowanie w sprawie 13 Niebieskich Kart, dotyczących 11 rodzin, w tym sporządzonych przez :

- ✓ przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 5 ,
- ✓ policję - 6,
- ✓ Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -1,
- ✓ ochronę zdrowia -1.

Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety. Sprawcami przemocy w większości byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

II. Cele Programu

Celem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Zabrodzie,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy;
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Zabrodzie;
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie;
- 4) udzielenie pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej ofiarom przemocy w rodzinie;
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy;

- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabrodzie na lata 2016-2025,
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Zabrodzie na lata 2021-2023,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021r.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., z poz. 218, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.),
- sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 za rok 2020.
- Sprawozdanie z działalności Gminnego Programu Profilaktyki Przeciwdziałania Problemu Alkoholizmowi i Przeciwdziałania Narkomanii za 2020r.
- Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabrodziu za rok 2020.

V. Zasoby Gminy Zabrodzie w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie- specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Komenda Powiatowa Policji, Posterunek Policji w Zabrodziu
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Placówki Oświatowo-wychowawcze,
  - Placówki Opieki Zdrowotnej,
  - Organizacje Pozarządowe,
  - Parafie,
  - Inne.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

1. poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
2. dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych;

3. skuteczna współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią;
4. otwartość i chęć współpracy specjalistów;
5. silne więzi rodzinne;
6. chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenie w realizacji Programu:

1. stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie;
2. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
3. brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów;
4. problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach;
5. ubóstwo;
6. brak infrastruktury socjalnej w gminie;
7. brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna;
8. brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Zabrodzie

Działania:

1. **Zacieśnienie współpracy pomiędzy Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Zabrodzie a podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Podmiot realizujący działanie:

- Wójt Gminy Zabrodzie

Współpracujący w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Pracownicy socjalni;
- Przedstawiciele oświaty;
- Przedstawiciele Policji;
- Kuratorzy sądowi;
- Przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Przedstawiciele ochrony zdrowia;
- Przedstawiciele organizacji pozarządowych,

do obowiązków których należą:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych na temat zjawiska przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji i grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu, promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich, z zachowaniem norm bezpieczeństwa
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkursów, np. plastycznych wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Inne, np. świetlice środowiskowe.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

1. izolowanie sprawców od ofiar,
2. udzielenie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
3. przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc,
4. kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wyszkanie o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Podmioty realizujące działanie:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- Policja,
- Placówki służby zdrowia,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

- Placówki oświaty,
- Sąd Rejonowy w Wyszku
- Inne, w zależności od posiadanych zasobów gminy.

Cel 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Funkcjonowanie punktu informacyjnego:

- udzielanie osobom dotkniętym przemocą informacji dotyczącej schronienia w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- udzielenie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
- udzielenie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
- udzielenie informacji sprawcom na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- rozpowszechnianie telefonów zaufania: „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Przedstawiciele Oświaty,
- Przedstawiciele Ochrony Zdrowia

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Policja,
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

Przewidywane efekty realizacji Programu:

1. zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
2. spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
3. udzielenie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
4. usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
5. zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawie przeciwdziałania przemocy;
6. zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą;
7. niwelowanie skutków przemocy;
8. zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży na temat zagrożeń płynących z występującego problemu przemocy;
9. zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji, wynikających z przemocy.

IX. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabrodziu.

X. Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabrodziu do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy w Zabrodziu sprawozdanie z realizacji Programu.

XI. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Zabrodzie, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

